

Campsentelles, 10
2007

CENTRE D'ESTUDIS SANTFOSTENCS
AMICS DE CABANYES

L'alcalde
Enric Torrents
“Enriquet”

XAVIER PÉREZ GÓMEZ

Enric Torrents Murgarella, anomenat popularment “Enriquet”, va ser un personatge molt conegut al nostre poble pel fet d’haver estat alcalde durant la II República i la Guerra Civil. Va néixer a Sant Fost el 15 de març de 1899, fill de la casa de Can Toni, al barri del Sot. La seva participació en la vida pública i social començà ben aviat, ja que el setembre de 1920, en plena joventut, apareix com un dels encarregats d’organitzar balls per al jovent al local dit “Sala Nova” del carrer de Sant Isidre.

Quan arribà l’hora de fer el servei militar, el seu pare, l’amo de Can Toni, pagà la quantitat necessària perquè fos considerat soldat de “quota”, és a dir, recluta al qual es permetia fer un servei militar més curt i podia triar el lloc on realitzar-lo. El febrer de 1921 s’incorporà a files i va fer vida de caserna, fins que el juliol del mateix any succé el “desastre d’Annual”, en la guerra d’Àfrica i quasi tots els reclutes, fossin de quota o no, foren mobilitzats i enviats al Marroc. L’Enric Torrents fou enquadrat al

L'Enric Torrents amb l'uniforme de gala del regiment d'infanteria Alcàntara 58, mentre feia el servei militar a Melilla el 1921. (cortesía de Carme Torrents Suñé)

regiment d'Infanteria Alcàntara 58, 1r Batalló Expedicionari, arribant a Melilla el 2 d'octubre de 1921. Des d'aquella data i fins al 20 de desembre de 1923 va participar amb la seva unitat en diferents accions en aquella zona, on van haver-hi combats acarnissats entre les tropes espanyoles i els rifenys comandats pel cabdill Abd-el-Krim. La seva companyia va efectuar missions a llocs de la regió del Rif com Segangan, Nador, Yazanen, Tifasor, Ysmoart, Dar Drius, Dar Azugaj, Tissi Ahua i Tafersit. Finalment, llicenciat, tornà a Sant Fost a finals de 1923, reincorporant-se a la seva feina de pagès.

El maig de 1931 formava part de la Junta Directiva de l'associació anomenada "Centre Catalanista Republicà" i l'Enriquet va ser un dels principals impulsors de la construcció del local del Centre Republicà, després de la guerra anomenat "local Centro". El gener de 1934 en Torrents guanyà les eleccions municipals al front de la candidatura d'Esquerra Republicana (ERC). Curiosament el seu rival a les urnes havia estat el seu germà Jaume, l'hereu de Can Toni, que encapçalà una candidatura de dretes anomenada "Candidatura Administrativa" i amb el qual sembla que tenia certes diferències personals que a la llarga es transformaren en rivalitat política. L'octubre de 1934 l'Enric Torrents, com a alcalde, s'adherí a la sublevació de Lluís Companys, president de la Generalitat que proclamà l'Estat Català dins la República Federal Espanyola. Per aquest motiu fou destituït i no recuperà l'alcaldia fins després de les eleccions generals de febrer de 1936.

Aleshores esclatà la Guerra Civil el 18 de juliol de 1936 i l'Enriquet va continuar al front del Consistori santfostenc. La majoria de les persones que visqueren aquella època (i ja en queden ben poques) coincideixen en afirmar que l'actuació de l'Enriquet com a alcalde va ser força correcta i moderada si tenim en compte la situació en què es va haver de moure. Sembla que va saber quedar bé amb els elements més revolucionaris que dominaren el poble els primers mesos del conflicte i a la vegada va intentar salvar i protegir la vida dels veïns que estaven perseguits o amenaçats per causa de llur ideologia o posició social. Com a exemple, podem dir que segons ens va explicar un testimoni, l'Enric Torrents, a les poques hores d'esclatar la guerra, va enviar l'agutzil a avisar el capellà del poble, Mn. Salvador Balletbó, perquè marxés i s'amagués ja que corria perill la seva vida, cosa que va fer el sacerdot.

Durant el seu mandat com a alcalde durant el període 1936-1939 destaquen, entre altres, els següents acords adoptats per l'Ajuntament de Sant Fost: aprovació de l'ocupació de diverses finques i cases privades;

aprofitament de les pedres de l'església vella, cremada en començar la guerra, per construir els murs de la plaça de la Vila; canvi del nom del poble pel d'Alba de Vallès; emissió de paper moneda de curs legal a la nostra localitat i finalment, manutenció i instal·lació de refugiats civils provinents dels fronts de guerra a diverses cases del poble.

En entrar les tropes franquistes a Sant Fost, el 27 de gener de 1939, l'Enric Torrents no fou immediatament detingut, ja que segons consta en la documentació no va ser empresonat fins al 27 de juliol del mateix any, essent internat a la presó de Badalona. D'allà fou traslladat a la Presó Model de Barcelona el 18 d'agost. Aleshores fou posat a disposició del Consejo de Guerra Permanente "por supuesto delito de rebelión militar". Les autoritats militars consideraven, doncs, que el sol fet d'haver estat alcalde durant la Guerra en zona republicana el feia sospitós d'un acte delictiu. Al poc de ser detingut, la Guàrdia Civil de Mollet fou requerida perquè informés sobre l'actuació de l'Enriquet durant la guerra. L'informe, signat per dos veïns de Sant Fost, deia això:

J(...). y A(...), mayores de edad y de reconocida solvencia, referente al que fue alcalde Enrique Torrents Murgarella y a petición de la Comandancia de la Guardia Civil del puesto de Mollet del Vallés (informan que):

Enrique Torrents Murgarella, de 40 años de edad, casado, labrador, natural y vecino de San Fausto de Campcentellas, se afilió a la Izquierda (Esquerra), porque su hermano estaba afiliado al partido de derechas, ya que entre los dos hermanos existen desde hace años antagonismos por cuestiones familiares y de intereses.

Durante su actuación como Alcalde de este pueblo durante el periodo rojo, sirvió a gusto de las personas de derechas, salvando la vida y los intereses de varios vecinos. Sabía, y se calló, dónde estaban ocultos elementos adictos al Glorioso Movimiento Nacional. Destituyó la Junta Rabasaire del Sindicato e impuso a varios elementos derechistas. Cumpliendo acuerdo del

Ayuntamiento, pidió a varios vecinos cantidades en metálico que invirtió en dar trabajo a obreros parados. No se le sabe participaciones en delitos de sangre y robos, y se considera un caso único durante la dominación rojo-separatista.

Es todo cuanto tienen el honor de informar y lo firman en este pueblo a 3 de agosto de 1939, Año de la Victoria.

Amb aquest informe tan favorable, que fou enviat per la Guàrdia Civil al Tribunal Militar que l'havia de jutjar a Barcelona, les perspectives de l'excalde republicà eren molt bones, i de fet, ho van ser, ja que va ser sentenciat amb la pena més baixa de tots els veïns de Sant Fost que foren jutjats pels tribunals militars. Com ja s'ha explicat a l'article sobre la repressió franquista a Sant Fost, l'Enric Torrents fou jutjat per un Consell de Guerra el 18 d'octubre de 1939 que el sentencià a dos anys i quatre mesos de presó menor, pel delictes d'auxili a la rebel·lió militar. A la sentència es deia, entre altres coses que: *el procesado Enrique Torrents Murgarella, afiliado a Esquerra de Cataluña, más que por ideología, por antagonismo familiar con su hermano Jaime que militaba en la política derechista. Desempeñó el cargo de Alcalde de San Fausto de Capcentellas desde el año 1933 (1934) y se mantuvo en dicho puesto después de iniciada la insurgencia marxista, siendo además presidente de la Unión de Rabasaires; en todos dichos cargos actuó de acuerdo con las personas de orden, a muchas de las cuales salvó la vida y protegió, favoreciendo la no incorporación de reclutas a las filas rojas y realizando incluso actos de adhesión al Movimiento Nacional...* (Arxiu Nacional de Catalunya, fons *Presó Model*, caixa 2048: veure text sencer a l'article "La repressió republicana i la repressió franquista").

A la presó Model, l'Enric Torrents va estar-se només onze mesos, ja que entrà el 17 d'agost de 1939 i en sortí amb llibertat condicional el 18 de juliol de 1940. Després, durant mig any va haver de redactar

i enviar cada mes un escrit, amb el vist-i-plau de l'alcalde, on deia que residia a Sant Fost i que es dedicava al seu treball de pagès conreant les seves vinyes.

L'Enriquet va mantenir-se apartat durant el franquisme de la vida política i associativa local, dedicant-se a la seva feina de pagès en el conreu de les vinyes i a una de les seves grans passions: la caça. A Sant Fost, als anys 1940 i 1950 hi havia tres o quatre colles principals de caçadors: la de Can Torras, la del Pepet Font i la de l'Enric Torrents, que formaven, a més del mateix Enriquet, els de Cal Gravat, el Jaumito, els Solé, el Cinto, el Pere de Cal Gaig i els de Ca l'Anton Peret. Sobre aquest assumpte de la passió per la cacera, citarem un interessant fragment dels records d'en Jaume Torrents Suñol, ja publicats en aquesta mateixa revista i que parlen de l'Enriquet:

“L'Enriquet de Can Toni tenia aquest diminutiu per ser el fill petit de la casa. Havia nascut el 1899 i com quasi tots els de la seva edat va ser pagès tota la vida. Va ser alcalde del poble durant la Guerra Civil. Era un dels millors caçadors que hi hagut en aquest poble, tant per fer treballar els gossos com per ser bon tirador. En haver estat alcalde durant la guerra va ser condemnat a uns quants anys de presó. Per aquesta raó ja no va poder tenir mai més permís d'armes, però això no el va afectar pas i la seva afició va continuar malgrat tot. Coneixia el bosc com la seva pròpia casa, en sabia els camins i els corriols millor que ningú, els caus de conills i guineus, el rastre de tota mena d'animals de caça, no se li escapava cap detall o rastre que delatés la presència d'una peça de caça. A més a més ell i la seva dona eren grans cercadors de bolets, amb els quals guanyaven uns bons calerons amb la seva venda. Ningú no sabia on els trobaven perquè si algú pretenia seguir-los, aviat l'havien perdut dins del bosc. Sempre tenia bons gossos, però era dels que els tenia sempre sense lligar i amb poc menjar perquè anessin lleugers.”

Com no tenia permís d'armes sempre portava una escopeta que ningú no l'hagués aprofitat; era de pólvora negra del calibre 16, de martells exteriors, i cap peça ajustava. Alguna vegada fins i tot havia perdut algun martell, però malgrat tot, quan un conill es deixava veure, poc temps de vida li restava... A l'estiu sabia tots els llocs on hi havia una mica d'aigua, allí es feia una mica d'amagatall amb unes branques verdes esperant durant hores els tudons i les tórtores; de la mateixa manera que, on sabia que hi havia una bandada de perdius, allí era l'Enric. Quan es va fundar el vedat, l'any 1970, ja era molt gran, tindria uns 70 anys. No va voler que per una cosa practicada de franc tota la vida l'obliguessin a pagar. Va penjar l'escopeta el primer any que es va atermenar el terreny del poble. Era home molt afable i bon company, mai no hagués delatat un altre caçador furtiu, tampoc era envejós i deia que hi havia terreny per a tothom. A la Nau, la font d'en Vilalta, la bassa de Can Toni Vell i altres indrets que sempre mantenien una mica d'aigua, tant ell com jo ens havíem trobat molts cops, però mai no vàrem tenir el més petit problema. Jo guardo un bon record d'aquest home que, a part del meu pare, em va ensenyar molt sobre la cacera i vaig passar molt bones estones en la seva companyia escoltant els seus relats de la nostra comú afició” (Campsentelles, 7 (2004) pàgs. 58-60)

L'Enric Torrents en una foto apareguda al programa electoral de CiU el 1979. (col·lecció de Ferran i Xavier Pérez)

L'abril de 1979 va figurar en el lloc número set de la llista de CiU a les primeres eleccions municipals democràtiques, però era una participació més aviat testimonial. El 1984 va rebre al seu domicili la visita del president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, que va voler retre-li un homenatge per la seva trajectòria política personal. Va morir a Santa Perpètua de Mogoda el 12 de juny de 1988, essent enterrat al cementiri de Sant Fost.

Fonts documentals i bibliogràfiques

Arxiu Municipal de Sant Fost, llibres d'actes i correspondència (1931-1939).

Arxiu Nacional de Catalunya, fons de la Presó Model, caixa 2048.

Arxiu Parroquial de Sant Fost, llibre d'exèquies (1975-2007), any 1988, foli 30.

Arxiu familiar Torrents Suñé, cartilla militar d'Enric Torrents, quinta de 1920.

Campsentelles, 2, revista del Centre d'Estudis Santfostencs, 1996.

Campsentelles, 7, revista del Centre d'Estudis Santfostencs, 2004.

Historial del Regiment d'Infanteria d'Alcàntara, 1r Batalló expedicionari, 1921-1923 (Instituto de Historia y Cultura Militar).

Entrevista a Carme Torrents Suñé, filla d'Enric Torrents, 25-6-2001.